



> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan: Deelnemers Deskundigenoverleg General Food Law (GFL)

Datum 13 april 2015

Betreft Verslag vergadering Deskundigenoverleg GFL op 12 maart 2015

VERSLAG

Verslag van het **Deskundigen-overleg General Food Law (GFL)** van het **Regulier Overleg Warenwet** op **donderdag 12 maart 2015** in de **vergaderzaal 12.003** van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Rijnstraat 50 te Den Haag.

Aanvang: 14:00 uur

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

voorzitter hr B. Breedveld
secretariaat mw M. Kunst

Mw Y. Bemelman (Keurslagers)
Mw J. van der Bijl (MVO)*
Mw R. van den Bosch (VNO-NCW)*
Mw W. Colijn (NBOV)
Mw H. Crielaard (CBL)
Mw C. Frenkel (VNFKD)*
Mw S. Geurts (NPN)*
Mw P. van de Graaff (Comité van Graanhandelaren)
Hr W. Groot Wassink (BBZ)*
Mw C. ter Haar (VBZ)*
Hr M. den Hartog (Nepluvi)*
Hr W. Heiwegen (FWS)*
Hr M. Hennecken (Min EZ)
Hr R. Herbes (NVWA)
Mw P. Houtsma (NBC)*
Mw M. Hovenkamp (NZO)
Hr J. Hulleman (Jumbo)*
Mw M. Kampman (FNLI)
Mw A. Kats (Visfederatie)*
Mw S. Kliphuis (Suikerstichting)*
Mw A. Klomp (MVO)
Mw K. Koppen (AKSV VNV)
Mw E. de Kruif (KHN)*
Mw N. Leonards (NedVerBak)*
Mw M. Lugt (Friesland Campina)*
Hr O. Meuffels (NZO)*
Hr M. van Mierlo (MKB)*

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
(Hoftoren)

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
M. Kunst
m.kunst@minvws.nl
T 070 340 7969

www.row-minvws.nl

Ons kenmerk
VGP /753399

Bijlagen
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Mw B. Niemans (NZV)
Mw. T. Timmermans (NVD)*
Hr F. van Oorschot (ZLTO)*
Hr K.J. Osinga (LTO Noord)*
Mw I. van de Pas (AHOLD)
Hr S. Peters (Voedingscentrum)*
Mw N. Quaedvlieg (Groentenfruihuis)
Hr H. Reinen (Min VWS)*
Hr. H. Rietveld (VNV)
Hr J. Rijk (KNS)
Hr F. van Rooij (Profri)*
Hr G. de Rooij (FNLI)*
Hr R. Siteur (Ahold)*
Hr L. Smits (NVWA)*
Mw I. Stoelhorst (Min VWS)
Mw Y. Stoffels (KNVKT)*
Mw I. Tiesinga (Levensmiddelenhuis)*
Hr H. Uitslag (Consumentenbond)
Hr P. Verbaas (Frugiventa)*
Mw W. van der Vossen (Voedingscentrum)*
Hr M. de Vreeze (NEN)*
Mw M. van Vugt (Min VWS)*
Mw S. Wewer (NBOV)*

* = afwezig

1. Kennismaking en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en er volgt een voorstelronde.

2. Bespreking evaluatie Verordening (EG) nr. 178/2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden

Namens VWS geeft Stoelhorst een presentatie over de evaluatie van Verordening (EG) nr. 178/2002 (GFL). De verschillende onderwerpen worden per punt behandeld.

Uitslag vraagt of alle inbreng door de ROW-leden ook aan de Europese Commissie wordt verstuurd. Stoelhorst antwoordt dat zowel de overheid als de stakeholders worden benaderd door de Commissie. Als overheid horen we graag de mening van de ROW-deelnemers, maar het is aan de overheid om te bepalen in hoeverre en welke adviezen worden overgenomen.

Stoelhorst vertelt dat enkele lidstaten benaderd zullen worden voor diepte-interviews. Het is echter nog onbekend welke lidstaten dit zijn. Daarnaast worden er vier case-studies uitgewerkt met als onderwerpen: traceerbaarheid, verantwoordelijkheid, risicoanalyse en transparantie. Op welke manier deze case-studies worden behandeld is nog niet duidelijk.

De voorzitter stelt voor om te beginnen met het eerste onderwerp. *Hoofdstuk 1* van de vragenlijst betreft de *doelstelling van de GFL*.

Hovenkamp geeft aan dat het de laatste tijd steeds lastiger wordt om wetgeving te interpreteren. Hennecken antwoordt dat de GFL destijds is ingevoerd om de wetgeving te versimpelen, maar dat er in de tussentijd nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden.

Stoelhorst vult aan dat de algemene reactie vanuit de overheid zal zijn dat ze tevreden is over de GFL. De voorzitter vraagt aan de ROW-deelnemers of deze mening gedeeld wordt. Vanuit het ROW wordt hierop bevestigend geantwoord.

Hennecken licht toe dat de GFL een kaderwet is voor onderliggende regelgeving. De basis van deze onderliggende regelgeving ligt vast in de GFL.

Volgens Hennecken zou je erover kunnen nadenken of naast veiligheid ook andere aspecten meegenomen moeten worden binnen de GFL, bijvoorbeeld duurzaamheid. Volgens Van der Pas zijn er voor duurzaamheid momenteel nog geen normen. Dit maakt het lastig om er nu al iets mee te doen. Uitslag geeft aan dat er veel discussie is over huidige trends zoals duurzaamheid. Met een wettelijke basis zou het in de toekomst verder uitgebouwd kunnen worden.

Hoofdstuk 2; scope en definitie.

Rietveld brengt naar voren dat het beter zou zijn om de definitie van een levensmiddelenbedrijf breder te trekken. Er zijn veel nieuwe vormen van verhandelen van producten (internet, handelskanalen). Colijn vult daarop aan dat de definitie van eindverbruiker niet hetzelfde is als in de etiketteringsverordening (Verordening (EG) nr. 1169/2009). Het zou beter zijn als dit gelijk getrokken wordt.

Van der Pas vraagt zich of het verschil tussen A-merk leveranciers en leveranciers van eigen merk artikelen duidelijker aangegeven kan worden. Dit verschil is nu niet helder. Stoelhorst antwoordt dat hier in principe geen verschil is, in het kader van de onderhandelingen voor wat betreft de etiketteringsverordening is de verantwoordelijkheid van een bedrijf uitgebreid besproken. Een supermarkt heeft eveneens verantwoordelijkheid voor A-merk producten, ze kan in haar inkoopvoorwaarden nadere afspraken maken. Klomp geeft daarnaast aan dat ook het verschil tussen een levensmiddel en diervoeder niet altijd even duidelijk is. Sommige producten kunnen zowel als levensmiddel als diervoeder worden gezien.

De voorzitter concludeert dat het stoomlijnen van definities nog een punt is dat verbeterd kan worden.

Hoofdstuk 3.1; verantwoordelijkheid

Uitslag is het ermee eens dat dit goed geregeld moet zijn. De vraag is alleen of het in de praktijk werkt. De afgelopen tijd zijn er een aantal voorbeelden geweest waarin het niet goed is gegaan. Waar zit dat in? Zijn er zaken die niet goed staan beschreven in de wet of ligt het aan de uitvoering? Volgens Kampman gaat het erom of bedrijven de verantwoordelijkheid ook nemen. Degene die dat niet doen, moeten worden aangepakt.

Van der Pas is van mening dat er een uitstekende basis is om te doen wat je moet doen. De naleving ervan is een ander punt. Daarnaast zijn er interpretatieverschillen tussen lidstaten op het gebied van meldplicht en traceerbaarheid. Quaedvlieg vult hierop aan dat er ook verschillen tussen lidstaten zijn op het gebied van MRL-meldingen. In sommige landen moet je het wel melden zodra een MRL is

overschreden en in andere landen niet. Van de Graaff ziet ook een verschil tussen lidstaten wat betreft interpretatie van meetonzekerheden.

Uitslag brengt naar voren dat het beter zou zijn om een ruimere meldplicht aan te houden. Stoelhorst geeft aan dat dit ingaat tegen het doel van deze wet. Crielaard vult aan dat het besluit tot melden altijd ligt bij de producent. Uitslag antwoordt dat als er verschil is in wanneer er een melding wordt gemaakt, het beter is de meest ruime variant te pakken. Volgens Hennecken is de huidige meldplicht al heel breed. Kampman geeft aan dat een merkeigenaar graag een goed imago wil houden en een slecht product terug zal halen.

Quaedvlieg brengt naar voren dat het mooi zou zijn om op Europees niveau een snelle risicobeoordeling te kunnen maken als een risico zich voordoet waarbij geen normen zijn. Bijvoorbeeld bij perchloraat duurde het maanden voordat er iets geregeld werd. Dit geeft een lange periode van onzekerheid.

Stoelhorst vraagt aan de ROW-deelnemers of er iets geregeld moet worden op het gebied van interne traceerbaarheid. Hovenkamp antwoordt dat dit de verantwoordelijkheid van het bedrijf zelf is. Kampman vult aan dat het doel staat beschreven in de wet. Hoe het wordt ingeregeld is aan het bedrijf zelf. Volgens Herbes wordt een recall veel groter dan nodig als de interne traceerbaarheid niet goed geregeld is. Het geeft ook veel discussie. Uitslag herkent het probleem. De zorg is dat als er grote partijen op de markt zijn, deze niet meer specifiek terug te halen zijn.

Hoofdstuk 3.2; voedselveiligheid

Stoelhorst vraagt of momenteel alles wordt meegenomen om te kunnen bepalen of een levensmiddel veilig is. Rietveld geeft aan dat er soms verschillende normen zijn voor een product dat als grondstof wordt gebruikt of als levensmiddel. Ook zit er een verschil tussen normen voor vers vlees en vleesbereiding.

Hennecken vindt het belangrijk om te kijken naar situaties waarbij er geen norm is of geen geharmoniseerde norm. Moet dit concreter worden beschreven in de GFL of is het een interpretatie kwestie? Herbes maakt de link naar wat er eerder is besproken, is een Europese risicobeoordeling wenselijk.

Volgens Van der Pas wordt soms een recall gedaan bij een product dat nog een hittebehandeling ondergaat waardoor er geen gevaar is voor de consument. Uitslag benadrukt dat bij producten die een verhittingsstap ondergaan, er toch door de hele keten zoveel mogelijk hygiënisch gewerkt moet worden.

Hoofdstuk 3.3; verantwoordelijkheid

Uitslag vraagt of het in Nederland duidelijk is waar de verantwoordelijkheid ligt bij het uitvoeren van een recall. Het is namelijk een aantal keren mis gegaan. Hennecken antwoordt dat de producent de eerste verantwoordelijkheid heeft om een recall te doen. Indien deze verantwoordelijkheid onvoldoende (kan) worden genomen door de producent, neemt de overheid deze verantwoordelijkheid over. Hierbij is vooral de omschakeling van verantwoordelijkheid soms lastig. Uitslag vraagt zich af of dit dan niet beter omschreven zou moeten worden in de GFL. Rietveld is van mening dat de omschrijving in de GFL zelf goed is. Er gaan echter af en toe dingen fout.

Hoofdstuk 3.4; traceerbaarheid

Volgens van der Pas is een stap vooruit en een stap terug kunnen traceren effectief gebleken. Er spelen nog andere zaken zoals het verkorten van de keten, maar dit hoeft niet wettelijk geregeld te worden.

Bemelman geeft aan dat de keten voor vers vlees ingewikkeld is. Daardoor is het soms niet duidelijk van welke leverancier je nu iets koopt. In de vleessector zitten veel kleinere partijen en niet iedereen houdt alles goed bij. We zouden graag meer borging zien in de keten.

De voorzitter concludeert dat traceerbaarheid goed in de wet staat, maar dat het een aandachtspunt is in de handhaving.

Stoelhorst vraagt of het goed is dat de wetgeving traceerbaarheid niet per batch regelt. Hovenkamp antwoordt dat dit de interne traceerbaarheid betreft die eerder besproken is.

Hoofdstuk 3.5; recall

Hennecken geeft aan dat hiervoor gekeken wordt naar de recalls van de afgelopen jaren. Hierbij worden de grote recalls meegenomen, maar ook de kleine en stille.

Hoofdstuk 3.6; handhavingmaatregelen

Uitslag vraagt of de maatregelen afschrikkend genoeg zijn en of de pakkans groot genoeg is. Als je kijkt naar de boetes zijn deze niet heel hoog. Stoelhorst antwoordt dat de boetes binnenkort verhoogd zullen worden. Daarnaast heb je de mogelijkheid om uit te wijken naar het strafrecht als blijkt dat een boete niet voldoende is. Via het strafrecht kunnen nog zwaardere maatregelen opgelegd worden.

Rietveld brengt naar voren dat er bij de NVWA meer harmonisatie mag komen in de training van inspecteurs zodat ze meer op dezelfde manier beoordelen.

Stoelhorst vraagt of er nog inbreng is op de vraag of er nationale maatregelen zijn genomen volgen artikel 8 van de GFL. Volgens Hovenkamp is er nationale wetgeving over misleiding van consumenten. Hennecken geeft aan dat er in het 'Plan van Aanpak NVWA' maatregelen zijn opgenomen met betrekking tot fraude praktijken. Kampman voegt daar aan toe dat er afspraken zijn gemaakt in het Taskforce Voedselvertrouwen.

Hoofdstuk 4; internationale handel

Van de Graaff geeft aan dat het ten aanzien van de export nogal verschilt of je mag exporteren met een verhoogd gehalte aan toxinen. Daarnaast stelt ze voor om de vragenlijst ook voor te leggen aan de Federatie Nederlandse Diervoederketen. De contactgegevens zal ze doorsturen (is gebeurd).

Hoofdstuk 5; risicoanalyse en voorzorgsprincipe

Uitslag geeft aan dat het vanuit consumentenoogpunt in principe goed is. De vraag is wanneer je het voorzorgsprincipe gaat toepassen en in hoeverre hierbij andere legitieme factoren meegenomen worden. Quaedvlieg geeft aan dat er soms al lang een opinie is, maar dat het nog lang duurt voordat er een beslissing wordt genomen.

Herbes legt uit dat er een verschil zit tussen een voorzorgsmaatregel en het voorzorgsprincipe. Het gaat erom hoe hard de wetenschappelijke basis is voor de voorzorgsmaatregel. Hennecken voegt hier aan toe dat er een rapport is geweest van de Gezondheidsraad over de toepassing van het voorzorgsprincipe. Gebruik van dit principe verloopt via een stapsgewijze aanpak. Het voorzorgsprincipe is een extra voorzorg zolang je nog niet alles weet.

Hoofdstuk 6; transparantie en informeren publiek

Van der Pas ziet dat er per lidstaat uitvoeringsverschillen zijn over hoe je moet communiceren. Het moment waarop je communiceert verschilt volgens haar niet.

Herbes geeft als suggestie om verschillende categorieën te beschrijven en hoe je ermee omgaat, bijvoorbeeld terughalen bij de consument, uit het winkelschap, de groothandel of de producent.

Volgens Colijn is het belangrijk dat er duidelijk wordt aangegeven wat er mis is gegaan en wat je moet doen als consument. Van der Pas vertelt dat zij vaak kijken hoe ze de klant het beste kunnen bereiken en dat is niet alleen via de krant, maar bijvoorbeeld ook via sociale media. Herbes concludeert dat het essentieel is om te kijken naar de nieuwe manieren van communicatie.

Hoofdstuk 7; administratieve lasten

Van der Pas zou graag zien dat er betere afstemming komt met andere lidstaten. Dit zorgt voor meer vereenvoudiging.

Stoelhorst vraagt of men tevreden is met de richtlijnen die gemaakt zijn voor de GFL. Rietveld is blij met de richtlijnen en vindt ze nuttig. Hier zijn meerdere ROW-deelnemers het mee eens.

Stoelhorst vraagt wat de belangrijkste punten zijn bij het verschil tussen lidstaten. Vanuit het ROW worden recalls, traceerbaarheid en risicoanalyse als belangrijkste punten genoemd.

De voorzitter vraagt of hiermee alles is behandeld of dat er nog punten missen.

Colijn vraagt zich af in hoeverre er ook gekeken wordt naar onderliggende wetgeving. Stoelhorst begrijpt dat daar misschien ook punten zitten, maar deze evaluatie betreft de GFL (kaderwetgeving).

De Voorzitter vraagt of het mogelijk is om na dit overleg nog aanvullende opmerkingen door te mailen. Stoelhorst geeft aan dat dit nog mogelijk is tot donderdag 19 maart. De presentatie zal worden rondgestuurd aan alle ROW-deelnemers.

3. Rondvraag

Stoelhorst deelt mee dat er 21 april weer een bijeenkomst is in Brussel over dit onderwerp. Afhankelijk van hoe het traject verder loopt, komen we mogelijk nog een keer bij elkaar. Eind dit jaar zou het rapport met de evaluatie van Verordening (EG) nr. 178/2002 af moeten zijn. Het is nog niet duidelijk wat er daarna gebeurt.

De secretaris,



M. Kunst